

อรรถวิทย์ รอดเจริญ ๒๕๕๒: การศึกษาการใช้ภาษาบริภาษของนักการเมืองไทย ปรินญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทุล, ค.ม. ๒๕๕ หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริภาษ ชนิดและหน้าที่ของภาษาบริภาษของ
นักการเมืองไทย เก็บข้อมูลจากการอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็น
รายบุคคล ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้โครงสร้างการบริภาษจำนวน ๔๕๕ โครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างการบริภาษของนักการเมืองไทยมีส่วนประกอบ ๓ ส่วน ได้แก่ การเปิด
เรื่องการบริภาษ การดำเนินเรื่องการบริภาษ และการปิดเรื่องการบริภาษ การเปิดเรื่องการบริภาษประกอบด้วย
การเปิดเรื่อง ๑๒ ชนิด พบการเท้าความมากที่สุด รองลงมา คือ การแสดงหัวเรื่อง การบริภาษ การดึงดูความ
น่าสนใจเท่ากับการยืนยัน การใช้คำถามเชิงวาทิลิป การอ้างชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกบริภาษ การเพิ่มความ
น่าเชื่อถือ การแสดงความประหลาดใจ การแสดงความรู้สึก การย้ำชัดติ และการเสริมยกย่อง ตามลำดับ ในส่วน
การดำเนินเรื่องการบริภาษประกอบด้วยการดำเนินเรื่อง ๑๐ ชนิด พบการให้ข้อมูลทั่วไปมากที่สุด รองลงมา คือ
การหักล้างข้อกล่าวหา การแนะนำ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกบริภาษ การอ้างหลักฐาน การให้ข้อมูลสนับสนุน
ผู้บริภาษ การบริภาษ การอ้างคำพูดของบุคคลอื่น การเล่าความ และการให้ภาพตรงกันข้าม ตามลำดับ ส่วนการ
ปิดเรื่องการบริภาษประกอบด้วยการปิดเรื่อง ๖ ชนิด พบการสรุปมากที่สุด รองลงมา คือ การเสนอแนะเชิง
ประชดประชัน การขอร้อง การเสนอแนะเชิงโน้มน้าว การแสดงความคิดเห็น และการขอบคุณ ตามลำดับ

ด้านชนิดและหน้าที่ของภาษาบริภาษของนักการเมืองไทย ในส่วนชนิดของภาษาบริภาษ แบ่งออกเป็น
๒ ชนิด ได้แก่ ภาษาบริภาษแบบตรง และภาษาบริภาษแบบอ้อม ภาษาบริภาษแบบตรงประกอบด้วย ๒ ชนิด
ได้แก่ การบริภาษด้วยคำที่แสดงความหมายทางลบของผู้ถูกบริภาษ และการบริภาษด้วยสำนวนที่แสดง
ข้อบกพร่องของผู้ถูกบริภาษ ในส่วนภาษาบริภาษแบบอ้อมประกอบด้วย ๑๒ ชนิด พบการถามมากที่สุด
รองลงมา คือ การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การบริภาษโดยไม่ระบุชื่อผู้ถูกบริภาษ การใช้ความเปรียบหรืออุปโลกณ์
การอ้างคำพูดของบุคคลอื่น การใช้รูปประโยคเงื่อนไข การพูดเกินความจริง การใช้สำนวน การยกตัวอย่าง
เปรียบเทียบเพื่อให้ผู้ฟังตีความว่าผิด การเล่นคำ การดูถูกตนเอง และการแสดงความรู้สึกแทนผู้ถูกบริภาษ
ตามลำดับ ในส่วนหน้าที่ของภาษาบริภาษ ประกอบด้วย ๘ หน้าที่ ได้แก่ เพื่อโจมตีนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม เพื่อ
ทำให้ความหมายคลุมเครือ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้รวดเร็ว เพื่อให้ผู้ฟังเชื่อถือและคล้อยตาม เพื่อ
เรียกร้องความสนใจจากผู้ฟัง เพื่อเล็งความรับผิดชอบต่อคำพูด เพื่อสร้างความสนุกสนาน และเพื่อสื่อ
ความหมายให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดเจน